

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการชมโบราณสถานวัดพระศรีสรรเพชญ์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยาในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดย การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าตามขั้นตอนดังต่อไปนี้ คือ

1. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผลข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิจัย
7. การจัดทำแนวทางการพัฒนา
8. การเขียนรายงานการวิจัย

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนในการเตรียมการวิจัย เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้บรรลุตามความมุ่งหมาย ผู้วิจัยได้ กำหนดรายละเอียดของขั้นตอนการดำเนินการวิจัยออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 การจัดเตรียมการวิจัย

เป็นขั้นตอนศึกษาเอกสาร ดำรา ข้อมูล สถิติ สภาพความสำคัญของปัญหาและเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างเครื่องมือสำหรับเก็บรวบรวมข้อมูล โดยขอคำแนะนำและความเห็นชอบในการจัดทำเค้าโครงวิทยานิพนธ์จากคณะกรรมการควบคุมและนำเสนอเค้าโครง วิทยานิพนธ์เพื่อขอความเห็นชอบดำเนินการต่อไป

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการวิจัย

เป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยนำเครื่องมือที่สร้างขึ้นจากขั้นตอนที่ 1 ในการตรวจสอบหาคุณภาพ ของเครื่องมือ เพื่อนำไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด พร้อมนำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบ ความถูกต้อง วิเคราะห์และแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

ขั้นตอนที่ 3 รายงานผลการวิจัย

เป็นขั้นตอนการจัดทำร่างรายงานการวิจัยและนำเสนอคณะกรรมการควบคุมเพื่อตรวจสอบปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องตามที่คณะกรรมการควบคุมแนะนำ และจัดพิมพ์พร้อมทั้งส่งรายงานผลการวิจัยฉบับสมบูรณ์เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เข้ามาเข้าชมโบราณสถาน วัดพระศรีสรรเพชญ์ ตั้งแต่เดือนมกราคม-ธันวาคม พ.ศ.2552 รวมเป็น 355,295 คน แบ่งเป็น นักท่องเที่ยวที่เสียค่าธรรมเนียมเข้าชมจำนวน 172,929 คน นักเรียนจำนวน 133,900 คน นักศึกษา จำนวน 42,753 คน พระภิกษุสามเณรและแม่ชีจำนวน 4,393 รูป และบุคคลสำคัญของส่วนราชการจำนวน 1,320 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้คือ นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเข้าชมโบราณสถาน วัดพระศรีสรรเพชญ์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในวันธรรมดา และวันหยุดเสาร์อาทิตย์ โดยเก็บข้อมูลจากนักท่องเที่ยวชาวไทย ทั้งเพศชายเพศหญิง ประกอบด้วย ประชาชนทั่วไป นักเรียน นักศึกษา และนักวิชาการ ด้วยการสุ่มตัวแบบบังเอิญ (Accidental sampling) เพื่อความเหมาะสมกับรูปแบบการวิจัยที่กำหนดไว้ โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างไว้ที่ 250 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

1. ชนิดของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างและปรับปรุงจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลที่เป็นปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบ (Checklist) ซึ่งถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ศาสนา สถานภาพ การประกอบอาชีพ รายได้ต่อเดือน

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับ ระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเข้าชมโบราณสถาน วัดพระศรีสรรเพชญ์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นแบบประเมินค่า (Rating scale) ประกอบด้วยความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการ ด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว

ด้านบุคลากรในการให้บริการ ด้านสถานที่และสิ่งแวดล้อม และด้านอัตราค่าบริการต่างๆ โดยแบ่งออกเป็น 5 ระดับด้วยกันคือ

ระดับ 5	หมายถึง	ระดับมากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	ระดับมาก
ระดับ 3	หมายถึง	ระดับปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	ระดับน้อย
ระดับ 1	หมายถึง	ระดับน้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการแสดงข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะ ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open ended)

2. การสร้างเครื่องมือและการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือ ตามขั้นตอน ดังนี้

2.1 ศึกษาแนวความคิดและทฤษฎีต่างๆจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดโครงสร้างเนื้อหา ภายใต้คำแนะนำของอาจารย์ควบคุมสาระนิพนธ์

2.2 นำข้อมูลจากการศึกษาในข้อ 1 มาสร้างแบบสอบถาม แล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม

2.3 นำแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ความถูกต้องตามหลักวิชาการ ความสอดคล้องกันของข้อคำถาม ตลอดจนภาษาที่ใช้ได้ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ระหว่าง 0.66 - 1.00

2.4 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจจากผู้ทรงคุณวุฒิปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อแก้ไขปรับปรุงอีกครั้งหนึ่ง

2.5 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-out) กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

2.6 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - coefficient) และได้ทำการหาค่าความเชื่อมั่นได้เท่ากับ .9015 (กฤติยา วงศ์ก้อม. 2544 : 126)

2.7 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบแล้วมาปรับปรุงแก้ไขร่วมกับประธาน และกรรมการที่ปรึกษาค้นคว้าอิสระ เพื่อให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นเพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ผู้ศึกษาวิจัยได้ดำเนินการวิจัยโดยใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นนอกเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่คัดเลือกมาจากประชากร กลุ่มเป้าหมายที่กำหนดไว้ในเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2552 ในวันที่ 3 – 7 และวันที่ 17 – 21 (วันธรรมดา) และวันที่ 1 – 2 และวันที่ 8 - 9 (วันเสาร์อาทิตย์) ในช่วงเวลาประมาณ 11.00 น. - 16.30 น. โดยการอธิบายวัตถุประสงค์ในการทำวิจัยให้นักท่องเที่ยวที่มาเข้าชมโบราณสถาน วัดพระศรีสรรเพชญ์ทราบ และแจกแบบสอบถาม เพื่อเก็บข้อมูลด้วยตัวเอง และแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ เพื่อดำเนินการตามขั้นตอนของการวิจัย นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามไปวิเคราะห์ทางสถิติ ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผลข้อมูล

เมื่อผู้วิจัยทำการให้หมายเลขประจำแบบสอบถามทั้งหมด จัดแบบสอบถามให้เหมาะสมกับการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการนำข้อมูลที่ลงรหัสแล้วไปบันทึกลงในคอมพิวเตอร์ จากนั้นจึงทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลที่เป็นปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจ (Checklist) ซึ่งถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ศาสนา สถานภาพ การประกอบอาชีพ รายได้ต่อเดือน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ร้อยละ

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเป็นแบบสอบถามประเภทประเมินค่า (Rating scale) โดยวิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ประกอบด้วย ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว ต่อการให้บริการ ด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว ด้านบุคลากรในการให้บริการ ด้านสถานที่และสิ่งแวดลอม และด้านอัตราค่าบริการต่างๆ คำนวณคิดค่าช่วงความพึงพอใจ แต่ละระดับดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ระดับค่าเฉลี่ย} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ \text{ระดับความพึงพอใจ} &= \frac{N-1}{N} \\ \text{ระดับความพึงพอใจ} &= \frac{5-1}{5} = \frac{4}{5} \\ \text{ได้ค่าความพึงพอใจห่างกันช่วงละ} &= 0.8 \end{aligned}$$

สำหรับเกณฑ์การแปลผล พิจารณาระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว แบ่งออกเป็น 5 ช่วงระดับ คือ (สุรเชษฐ์ ทรัพย์สินเสริม. 2538 : 36)

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	4.21 – 5.00	ระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว อยู่ในระดับมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	3.41 – 4.20	ระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว อยู่ในระดับมาก
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	2.61 – 3.40	ระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว อยู่ในระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	1.81 – 2.60	ระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว อยู่ในระดับน้อย
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	1.00 – 1.80	ระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open ended) ซึ่งจะวิเคราะห์ด้วยเทคนิคการวิเคราะห์สาระ

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติเพื่อนำไปแปลผล ผู้วิจัยใช้ค่าสถิติ ดังนี้

1. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์เชิงพรรณนาข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. สถิติที่ใช้ในการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ของคะแนน ดังนี้

$$\text{สูตร} \quad \bar{X} = \frac{\sum X_i}{n}$$

โดยที่ $\bar{X}$ = ค่าเฉลี่ยของคะแนน

X_i = คะแนนของนักศึกษาในกลุ่มตัวอย่างแต่ละคน

n = ขนาดของตัวอย่าง

3. สถิติที่ใช้ในการหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ดังนี้

$$\text{สูตร} \quad S = \sqrt{\frac{\sum (x_i - \bar{X})^2}{n-1}}$$

โดยที่	$\bar{X}$	=	ค่าเฉลี่ยของคะแนน
	X_i	=	คะแนนของประชาชนกลุ่มตัวอย่างแต่ละคน
	f	=	ความถี่
	n	=	ขนาดของตัวอย่าง

4. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

การวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของเครื่องมือตามวิธีของ ครอนบาค (Cronbach) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - coefficient) (กฤติยา วงศ์ก้อม. 2544 : 126)

$$\alpha = \frac{K}{(K-1)} \frac{1 - \sum S_i^2}{S_t^2}$$

α	=	ค่าความเชื่อมั่น
K	=	จำนวนข้อ
S_i^2	=	ความแปรปรวนของคะแนนคำถามแต่ละข้อ
S_t^2	=	ความแปรปรวนของคะแนนของผู้ตอบทั้งหมด

การจัดทำแนวทางการพัฒนา

ขั้นตอนที่ 1 ดำเนินการศึกษาข้อมูลความรู้พื้นฐานในการวิจัย เพื่อนำมาจัดทำแผนยุทธศาสตร์แนวทางการพัฒนาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว ต่อการเข้าชมโบราณสถาน ในเขตอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา กรณีศึกษาเฉพาะวัดพระศรีสรรเพชญ์ โดยได้คำตอบจากแบบสอบถาม

ขั้นตอนที่ 2 จัดทำแผนยุทธศาสตร์แนวทางการพัฒนาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว ต่อการเข้าชมโบราณสถาน ในเขตอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา กรณีศึกษาเฉพาะวัดพระศรีสรรเพชญ์ ดังนี้

การจัดทำแผนกลยุทธ์ (Strategy formulation) หรือการวางแผนกลยุทธ์ (Strategic planning)

1. วิเคราะห์ยุทธศาสตร์ขององค์กรจากข้อมูลที่ได้ผลการวิจัยนำมารวบรวมเป็นยุทธศาสตร์ในด้านต่าง ๆ เป็นแนวทางในการพัฒนา
2. กำหนดยุทธศาสตร์ด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านส่งเสริมการท่องเที่ยว ด้านบุคลากรในการให้บริการ ด้านสถานที่และสิ่งแวดล้อม ด้านอัตราค่าบริการต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้ในการปฏิบัติ
3. กำหนดกิจกรรมให้สอดคล้องภายใต้แต่ละยุทธศาสตร์ เพื่อเป็นแนวทางนำไปสู่การปฏิบัติได้จริง
4. กำหนดหน่วยงานรับผิดชอบกิจกรรม เพื่อใช้ในการติดตามและประเมินผลกิจกรรมนั้น ๆ อันเป็นประโยชน์ในการพัฒนารายการต่อไป

การเขียนรายงานผลการวิจัย

การนำเสนอผลรายงานการวิจัย ผู้วิจัยได้นำประเด็นที่พบว่าระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว ด้านบุคลากรในการให้บริการ ด้านสถานที่และสิ่งแวดล้อม และอัตราค่าบริการต่าง ๆ เมื่อแปลผลแล้วอยู่ในระดับต่ำถึงปานกลาง (พิจารณาจากค่าเฉลี่ย) ต้องนำประเด็นดังกล่าวมาทำการปรับปรุงแก้ไขและดำเนินการจัดทำแนวทางการพัฒนาต่อไปซึ่งจะนำเสนอในรูปแบบของตาราง และภาพประกอบ